

An aerial photograph showing a modern train station with a blue and white high-speed train. The station is surrounded by green fields and dense forests. In the background, a town with a church spire is visible under a blue sky with light clouds.

Elanikkonna hoiakud Rail Balticu suhtes

TURU-
UURINGUTE
AS

Küsitlus 15-74a. elanikkonna seas
19-26. aprill 2021

Sissejuhatus

• Eesmärk

- Uuringu eesmärgiks oli selgitada elanike hoiakud Rail Baltic projekti suhtes.

• Sihtrühm ja valim

- Uuringu sihtrühmaks on Eesti elanikud vanuses 15-74a. Kokku vastas küsitlusele 1003 inimest.
- Valim on esinduslik Eesti regioonide, asulatüübi, vastaja soo, vanuserühma, hariduse ja rahvuse suhtes.

• Läbiviimine

- Küsitlus viidi läbi veebiuuringuna 19.-26. aprillini 2021.

• Tellija

- Tulemuste omandiõigus kuulub tellijale. Uuringu tellijaks on Rail Baltic Estonia OÜ.

• Veapiirid

- Tulemuste laiendamisel üldkogumile tekkida võiva maksimaalse valimivea suurus jääb 95%-lisel usaldusnivool 3,1% piiresse (väiksemate gruppide, nt vanuserühmad, vaatlemisel võib viga olla suurem).

Kokkuvõte uuringust

- Toetus kiiremale ja kaasaegsemale raudteeühendusele on möödunud poole aasta jooksul suurenenud – seda toetab 67% ning ei poolda 20% sihtrühmast.
- Rail Baltic projekti realiseerumisse usub 45% elanikest, kuid 33% selles kindel ei ole. 8% ei ole projektist midagi kuulnud. Usk projekti realiseerumisse on veidi vähenenud. Projekti realiseerumist usuvad keskmisest sagedamini mehed ja nooremad vanuserühmad, venelaste seas on eestlastega võrreldes märksa enam neid, kes pole projektist midagi kuulnud.
- Projekti realiseerumisse mitte-uskujad tõid oma arvamuse põhjenduseks suuri vastuolusid ja segadusi (29%), selle suur maksumust ja rahastuse probleeme (sh koroonakriisi tõttu) (20%) ning projekti venimist (14%).
- Eesti elanikest 70% peab Rail Baltica mõju üldiselt Eestile positiivseks, sh 18% väga positiivseks. Negatiivseks hindab seda 21%, sh 5% väga negatiivseks. Võrreldes eelmise uuringuga on positiivse hinnangu andjate osakaal veidi suurenenud. Viimase paari aasta uuringute tulemustes on vastav näitaja olnud vahemikus 67-69%.
- Rail Baltica peamise kasuna nähakse mugavamamat ja kiiremat liikumisvõimalust inimestele (45%). Järgnevad kiirem ja turvalisem kaubavedu (17%) ning loodud töökohad ja ettevõtete areng. 10% elanikest arvab, et projekt Eestile kasu ei too. Vastaja elukoha lõikes tulemusi vaadeldes näeme, et keskmisest sagedamini ei nähta mingit kasu Kesk- ja Lõuna –Eestis.
- Viimase poole aasta jooksul on paranenud elanike hinnang raudteetranspordi keskkonnasäästlikkusele (võrrelduna maanteetranspordiga) – 83% varasema 73% asemel. Samuti arvatakse veidi sagedamini, et raudteetransport säästab rohkem inimelusid – 81% (varem 78%).
- Hinnang regionaalse rongiliikluse kasulikkuse suhtes on samuti paranenud – seekord on rohkem vastajaid, kes peavad seda kasulikuks ning soovivad ka ise kasutada – 60% (viimati 56%). 23% leiab, et see on küll regionaalpoliitiliselt kasulik, kuid nemad ise seda ei kasutaks. Kohalikke peatusi ei pea üldse vajalikuks 4% elanikest, see osakaal muutunud ei ole.

Kokkuvõte uuringust

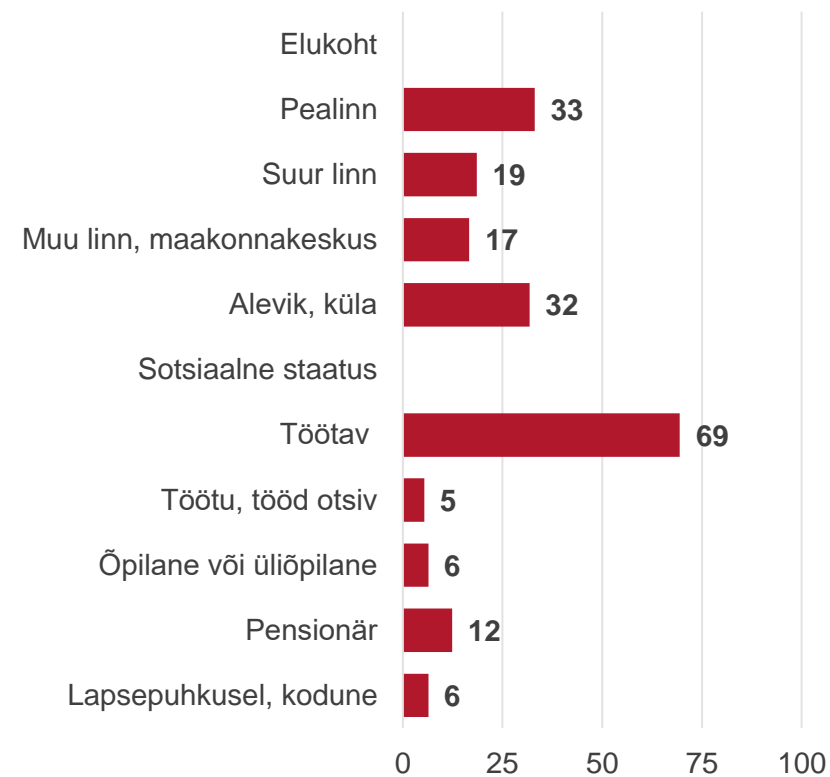
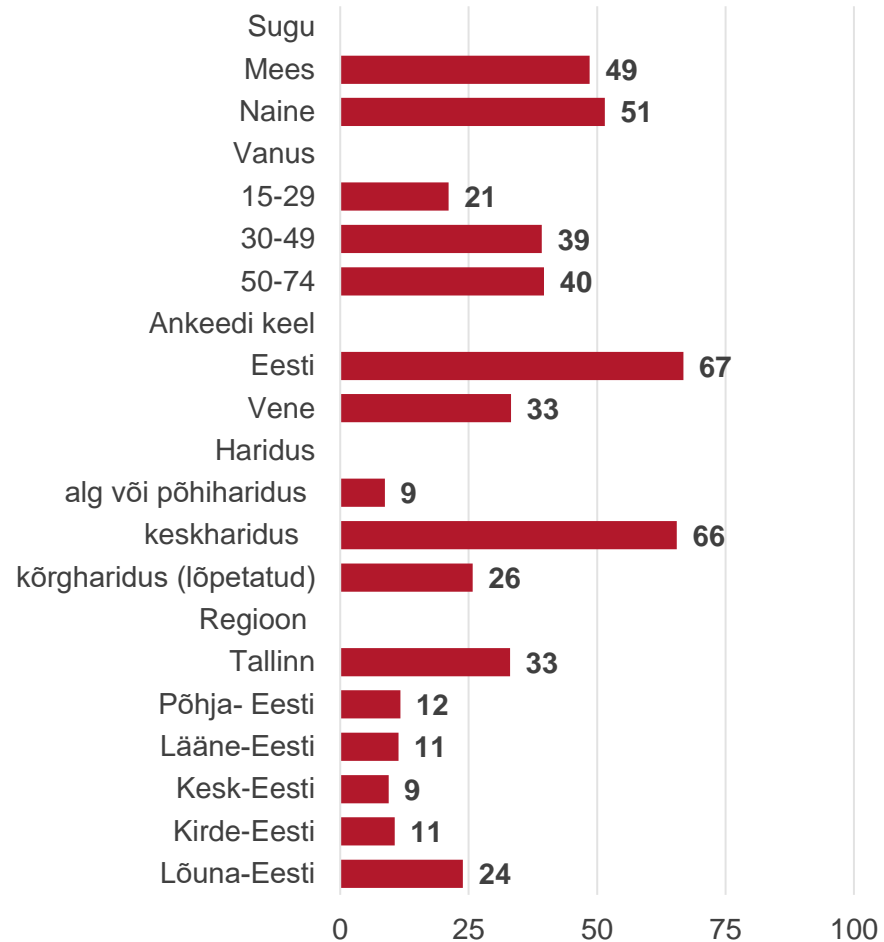
- Jätkuvalt valitseb elanike seas segadus kohalike peatuste osas. Kohalike peatuste arvuks pakutakse kõige sagedamini 1-3 (15%). Võrreldes eelmise uuringuga teadlikkus kohalike peatuste arvu osas paranenud ei ole.
- Konkreetsetest peatustest nimetati kõige sagedamini Pärnut (77%) ning seejärel pakuti Tallinna (40%). Kohalikest peatustest teatakse jätkuvalt kõige paremini Raplat ja Kohilat, vastavalt 29% ja 15%. Nende mõlema puhul on teadlikkus ka veidi suurenenud. Lisaks näeme, et teadlikkus on paranenud ka Saku peatuse osas.
- Rail Baltic projekti käsitlemisel peetakse jätkuvalt kõige usaldusväärsemateks kõneisikuteks majanduseksperthe ja transpordiettevõtjaid. Järgnevad võrdse tulemusega valitsus, president, valla- ja linnavalitsused ning kultuuri-ja ühiskonnategeleused. Kõigi nimetatud institutsioonide ja huvigruppide puhul on usaldusväärsus rahva silmis seekord suurenenud.
- Rail Baltic'u teema jälgimine meedias on oluliselt vähenenud – 13% jälgib seda sageli ja 44% harva. 43% ei jälgi teemat üldse. Eelmise uuringu ajal jälgis teemat sageli 24%, harva 53 ja üldse mitte 23%. Tõenäoliselt on siin põhjuseks koroonapandeemia esilekerkimine, mistõttu muud teemad on jäänud tagaplaanile.

Kokkuvõte uuringust

- Sotsiaalmeedias jälgib Rail Balticu teemat jätkuvalt väike osa elanikest – vaid 6% jälgib sageli ning 32% harva. Tulemus on võrreldes eelmise uuringuga langenud.
- **Rail Balticu projekti toetus elanikkonnas on aprillis 2021 65%. Võrreldes eelmise uuringuga on toetus suurenenud 5 protsendipunkti võrra ning on nüüd samal tasemel, mis oli aprillis 2019.**
- 23% elanikest projekti ei toeta, sh 10% on kindlasti vastu.
- Mittetoetajate vastus küsimusele, mis tingimustel ta projekti toetaks, oli kõige sagedamini et „ei toetaks mingil juhul“ (23%). Teistele oleks oluline tõestada projekti tasuvus või korraldada projekt odavamalt (nii arvab 17%). Osale vastanutest oleks oluline ka kasutada olemasolevat trassi uue ehitamise asemel (11%). Läbipaistvamat infot ootaks 4% elanikest.

Vastanute profiil

N=1003

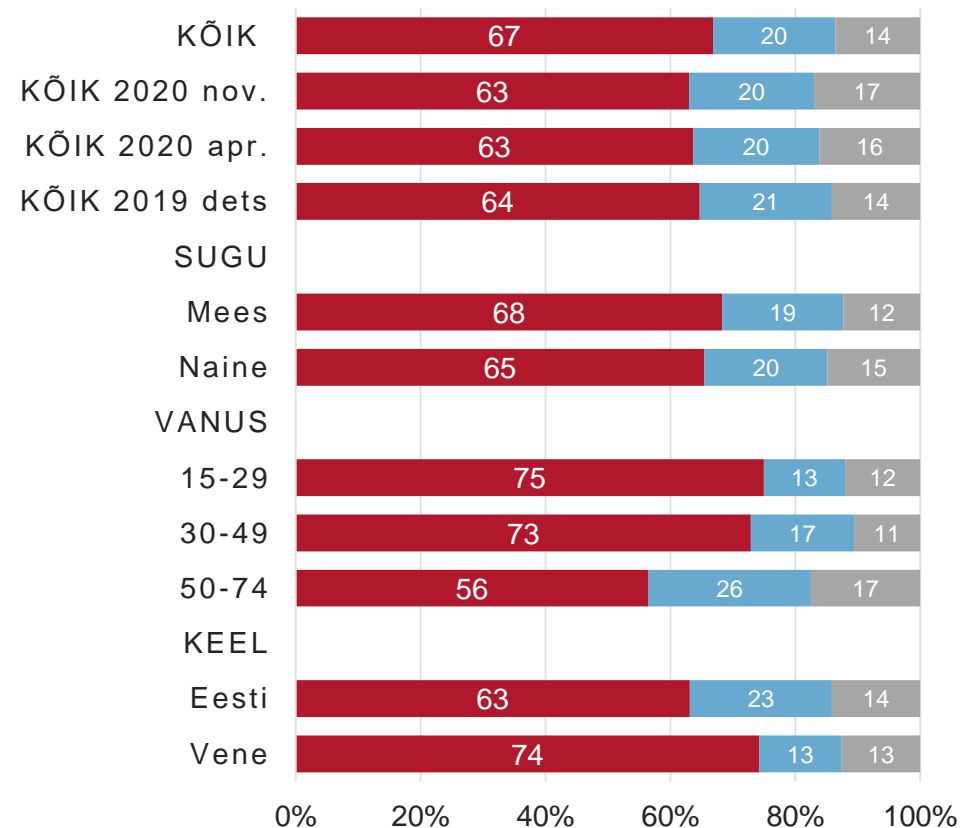

Kiirem raudteeühendus, n=1003

Kas Eestil peaks olema kiirem ja kaasaegsem raudteeühendus Euroopaga?

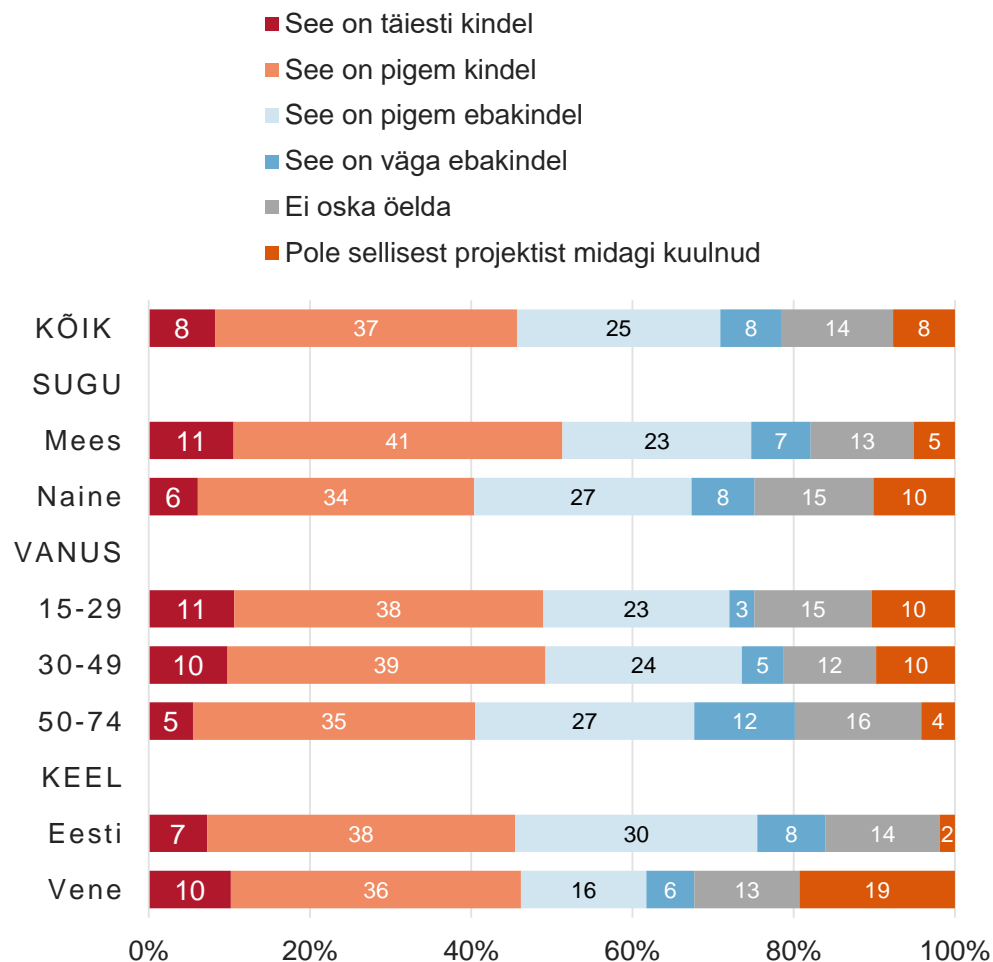
- Toetus kiiremale ja kaasaegsemale raudteeühendusele Eestis on möödunud poole aasta jooksul suurenenud – seda toetab 67% ning ei poolda 20% sihtrühmast.
- Toetus on suurem meeste, nooremate vanuserühmade ja vene keelt rääkivate elanike seas.
- Rail Baltic projekti realiseerumisse usub 45% Eesti elanikest, kuid 33% selles kindel ei ole. 8% ei ole projektist midagi kuulnud (slaid 8).
- Eelmises uuringus vaadeldi siin vaid nende vastajate tulemust, kes on projektist teadlikud. Arvutades tulemused ümber samale sihtrühmale näeme, et neist usub Rail Baltic'u realiseerumist praegu 50%, mis on veidi vähem, kui eelmisel korral (nov. 2020). Siis uskus seda 54% vastanutest.
- Projekti realiseerumist usuvad keskmisest sagedamini mehed ja nooremad vanuserühmad. Silma paistab, et venelaste seas on eestlastega võrreldes märksa enam neid, kes pole projektist midagi kuulnud (slaid 8). Kirde-Eesti elanike seas on selliseid koguni 30%.
- Edasises uuringus käsitleme vaid neid vastajaid, kes on projektist teadlikud.

- jah, peaks
- ei ole vaja, piisab muudest transpordiliikidest
- Ei oska öelda

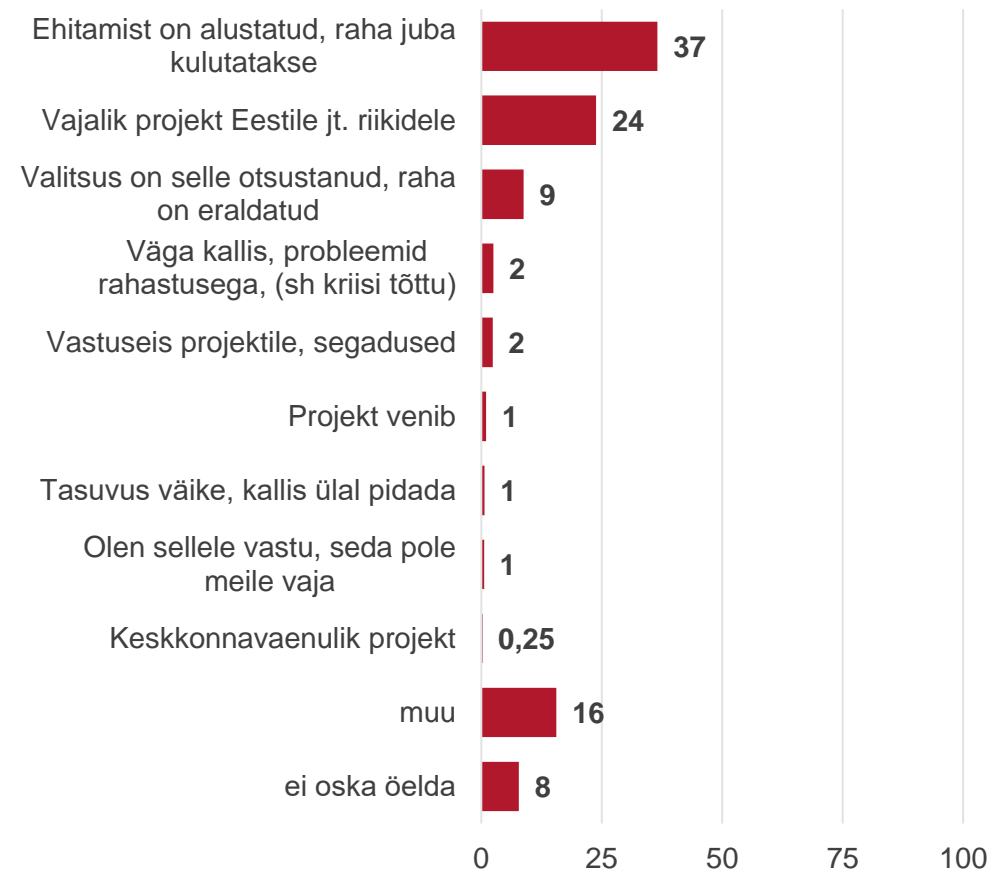

Usk projekti realiseerumisse, n=1003

Kuidas Teile tundub, kui kindel on Rail Balticu projekti realiseerimine? Miks te nii arvate?

n=465, kui arvab, et realiseerumine on täiesti kindel või pigem kindel, %

Usk projekti realiseerumisse

Miks te nii arvate?

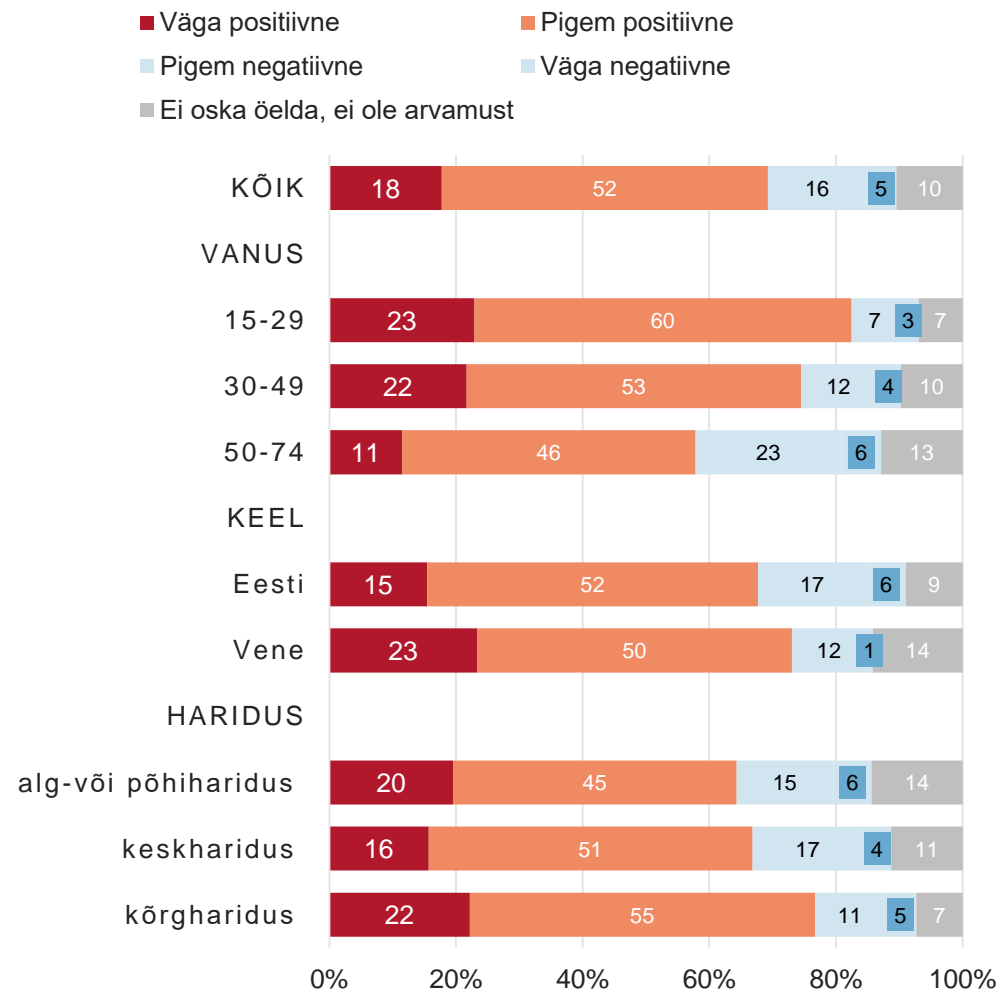
n=325, kui arvab, et realiseerumine on pigem ebakindel või täiesti ebakindel, %

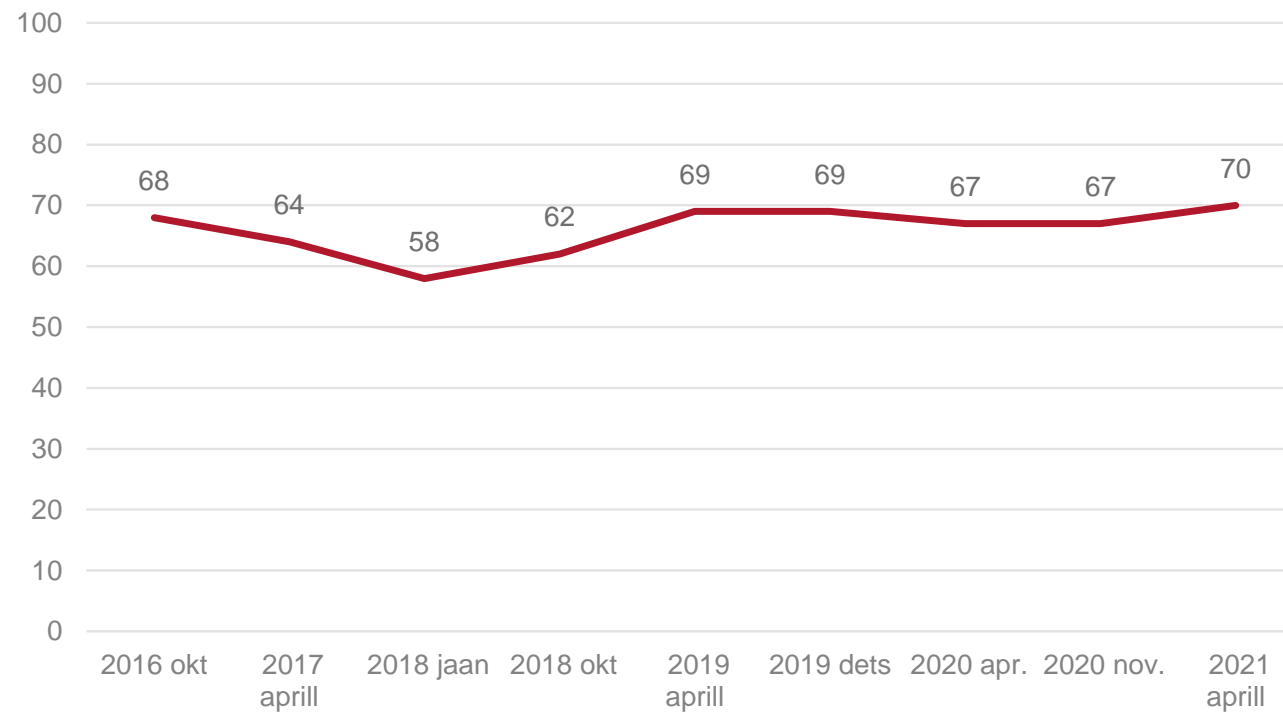
- Vaatleme eraldi kahe rühma kommentaare, miks nad usuvad või ei usu projekti realiseerumist.
- Projekti realiseerumises kindlad või pigem kindlad inimesed tõid põhjenduseks peamiselt seda, et ehitamisega on alustatud (raha kulutatakse) 37%, projekt on vajalik (24%) ja et selline on valitsuse otsus (9%) (slaid 8).
- Projekti realiseerumisse mitte-uskujad tõid põhjenduseks suuri vastuolusid ja segadusi (29%), selle suur maksumust ja rahastuse probleeme (sh koroonakriisi tõttu) 20% ning projekti venimist (14%) (kõrvalolev joonis).

Mõju Eestile üldiselt, n=925

- Eesti elanikest 70% peab Rail Baltica mõju üldiselt Eestile positiivseks, sh 18% väga positiivseks. Negatiivseks hindab seda 21%, sh 5% väga negatiivseks.
- Keskmisest sagedamini näevad projektis positiivset noorim vanuserühm, vene rahvusest vastajad ning ka kõrgharidusega inimesed. Piirkondadest on positiivsem meelestatus Tallinnas, kuid keskmisest negatiivsem on see Kesk-Eestis.
- Võrreldes eelmise uuringuga on positiivse hinnangu andjate osakaal veidi suurenenud – viimati oli tulemus 67%. (slaid 11). Viimase paari aasta uuringute tulemustes on vastav näitaja olnud vahemikus 67-69%.

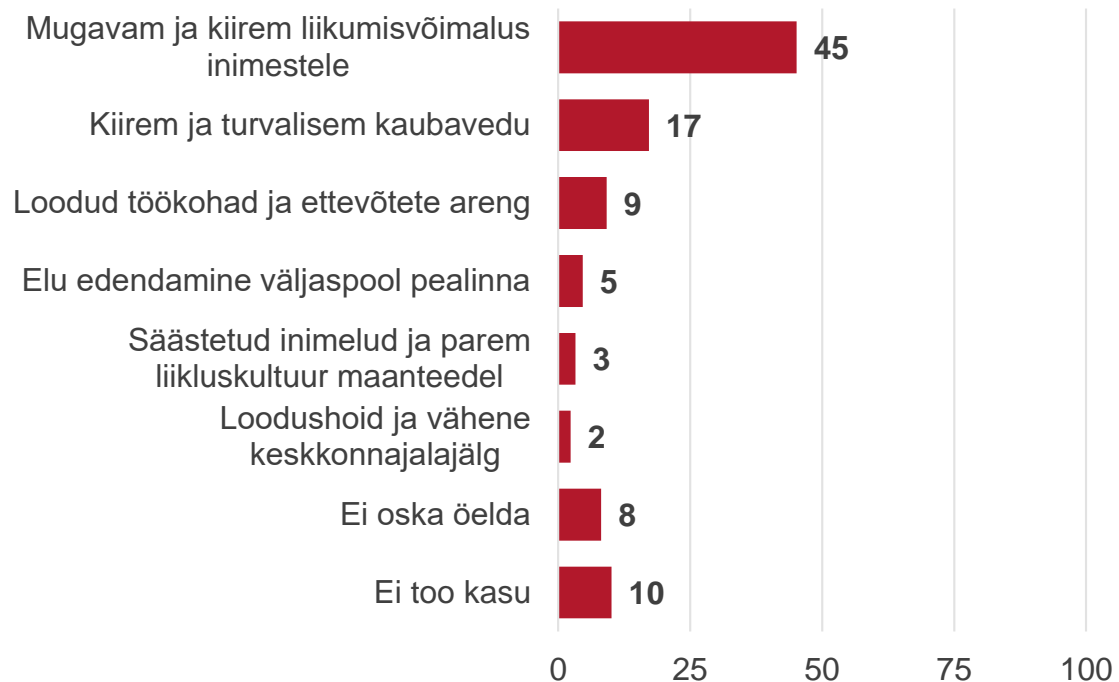

Mõju Eestile üldiselt, n=925

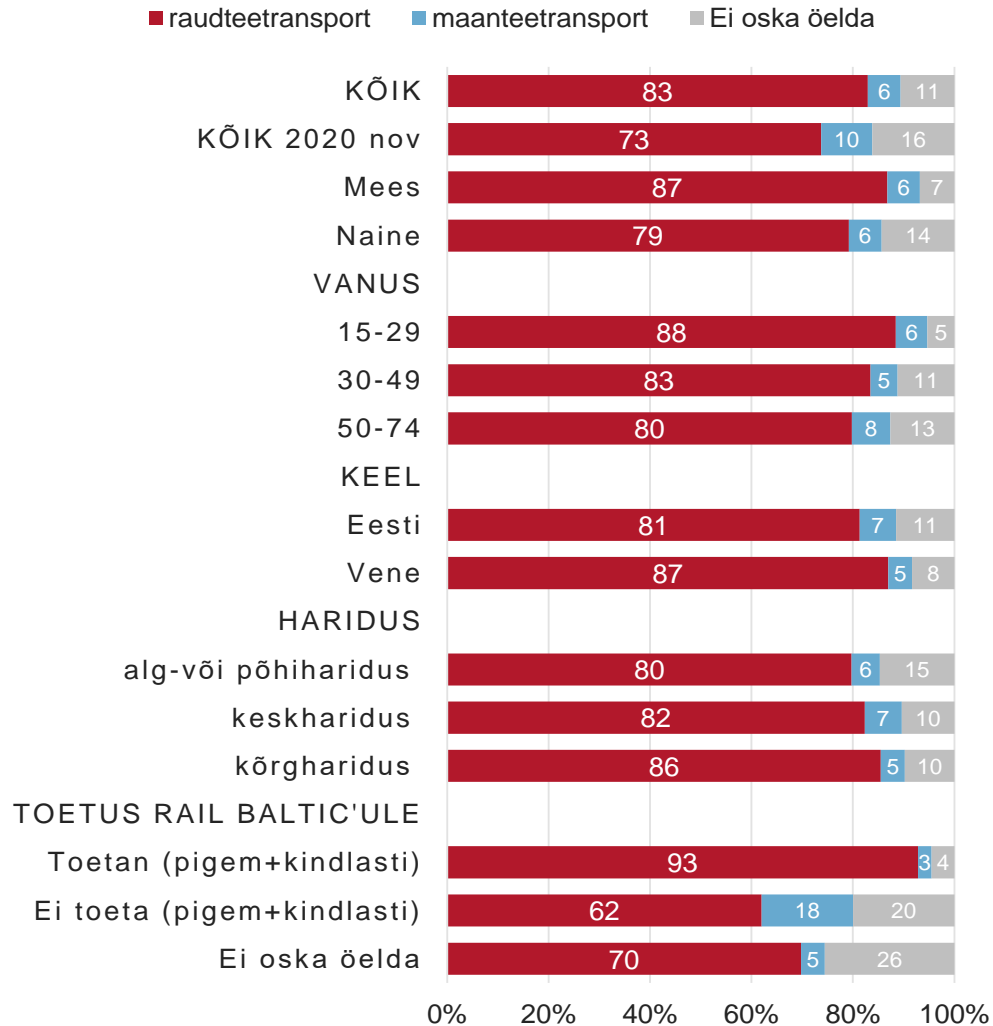
Millist kasu toob RB kõige enam? n=925

- Rail Baltica peamise kasuna nähakse mugavamat ja kiiremat liikumisvõimalust inimestele (45%). Järgnevad kiirem ja turvalisem kaubavedu (17%) ning loodud töökohad ja ettevõtete areng.
- 10% elanikest arvab, et projekt Eestile kasu ei too.
- Noorim vanuserühm hindab teistega võrreldes märksa olulisemaks paremat liikumisvõimalust, vanima rühma seas on aga keskmisest enam neid, kelle hinnangul projekt Eestile kasu ei too.
- Vastaja elukoha löikes tulemusi vaadeldes näeme, et keskmisest sagedamini ei nähta mingit kasu Kesk- ja Lõuna –Eestis.
- Viimase poole aasta jooksul on paranenud elanike hinnang raudteetranspordi keskkonnasäästlikkusele (võrrelduna maanteetranspordiga) – 83% varasema 73% asemel (slaid 13). Samuti arvatakse veidi sagedamini, et raudteetransport säästab rohkem inimelusid – 81% (varem 78%).
- Ka toodud teemade osas on positiivsemalt meelestatud noored, mehed ja kõrgharidusega vastajad, lisaks need, kes toetavad Rail Baltic'u projekti tervikuna.

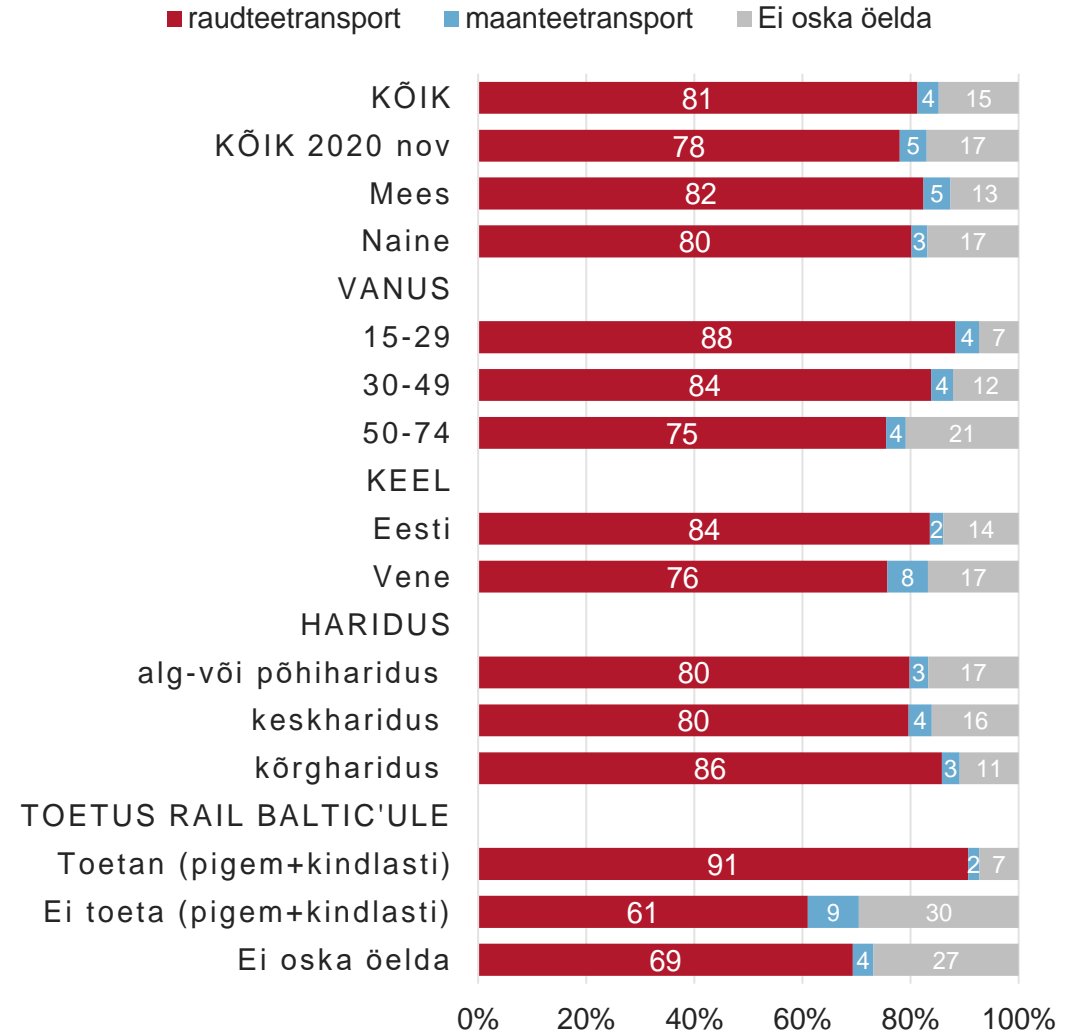

Keskkond ja inimeste säästmine, n=925

Kumb on „rohelisem“ ehk keskkonnasäästlikum, kas raudteetransport või maanteetransport?

Kumb transpordiliik säästab rohkem inimesid, kas raudteetransport või maanteetransport?

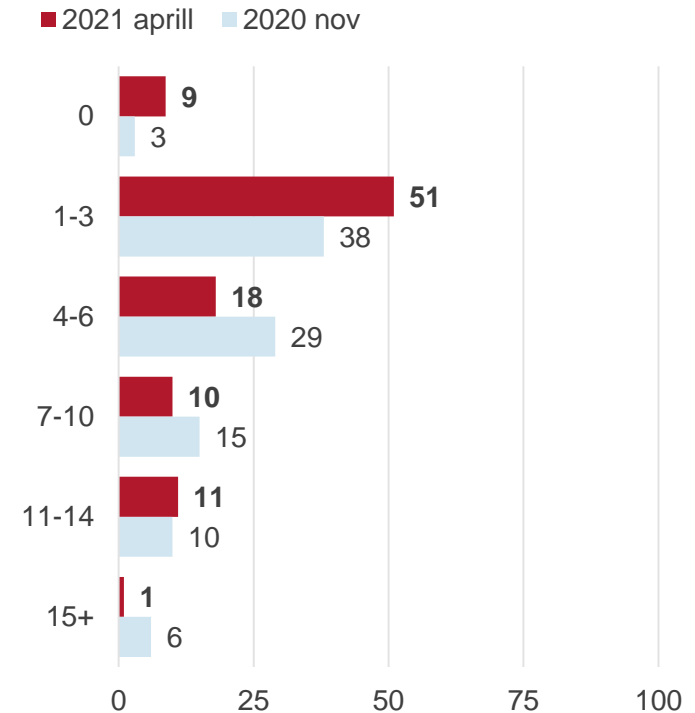
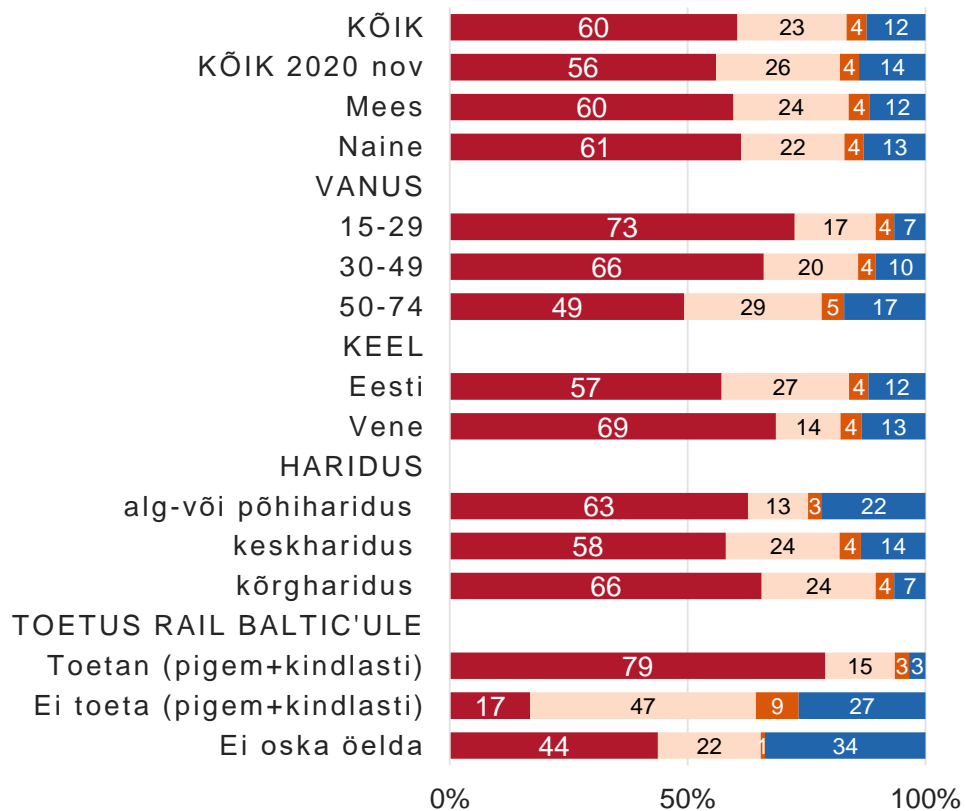
Teadmised peatuste kohta

- Hinnang regionaalse rongiliikluse kasulikkuse suhtes on samuti paranenud – seekord on rohkem vastajaid, kes peavad seda kasulikuks ning soovivad ka ise kasutada – 60% (viimati 56%) (slaid 15). 23% leiab, et see on küll regionaalpoliitiliselt kasulik, kuid nemad ise seda ei kasutaks. Kohalikke peatusi ei pea üldse vajalikuks 4% elanikest, see osakaal muutunud ei ole.
- Riigisiseseid liine Rail Baltic’u trassil pooldavad teistest sagedamini taas nooremad inimesed, venekeelsed ja kõrgharidusega vastajad. Positiivset vastust näeme siin ka osade vastajate puhul, kes Rail Baltic’u projekti tervikuna ei toeta.
- Jätkuvalt valitseb segadus kohalike peatuste osas. Kohalike peatuste arvuks pakutakse kõige sagedamini 1-3 (15%), arvatakse, et neid ei tule üldse või pakutakse väga erinevaid arve. Üldiselt on näha, et teadlikkus kohalike peatuste arvu osas on elanikkonna seas madal.
- Võrreldes eelmise uuringuga teadlikkus kohalike peatuste arvu osas paranenud ei ole.
- Konkreetsetest peatustest nimetati taas kõige sagedamini Pärnut (77%) ning seejärel pakuti Tallinna (40%). Kohalikest peatustest teatakse jätkuvalt kõige paremini Raplat ja Kohilat, vastavalt 29% ja 15%. Nende mõlema puhul on teadlikkus ka suurenenud. Lisaks näeme, et teadlikkus on paranenud ka Saku peatuse osas, olles 12% (eelmisel korral 8%).
- Jätkuvalt nimetatakse Rail Balticu trassi peatustena ka täiesti trassiväliseid kohti, nagu Tartu ja Valga. Kokku nimetas mõnda peatust 232 vastajat, ülejäänud jätsid küsimusele vastamata (slaid 16).

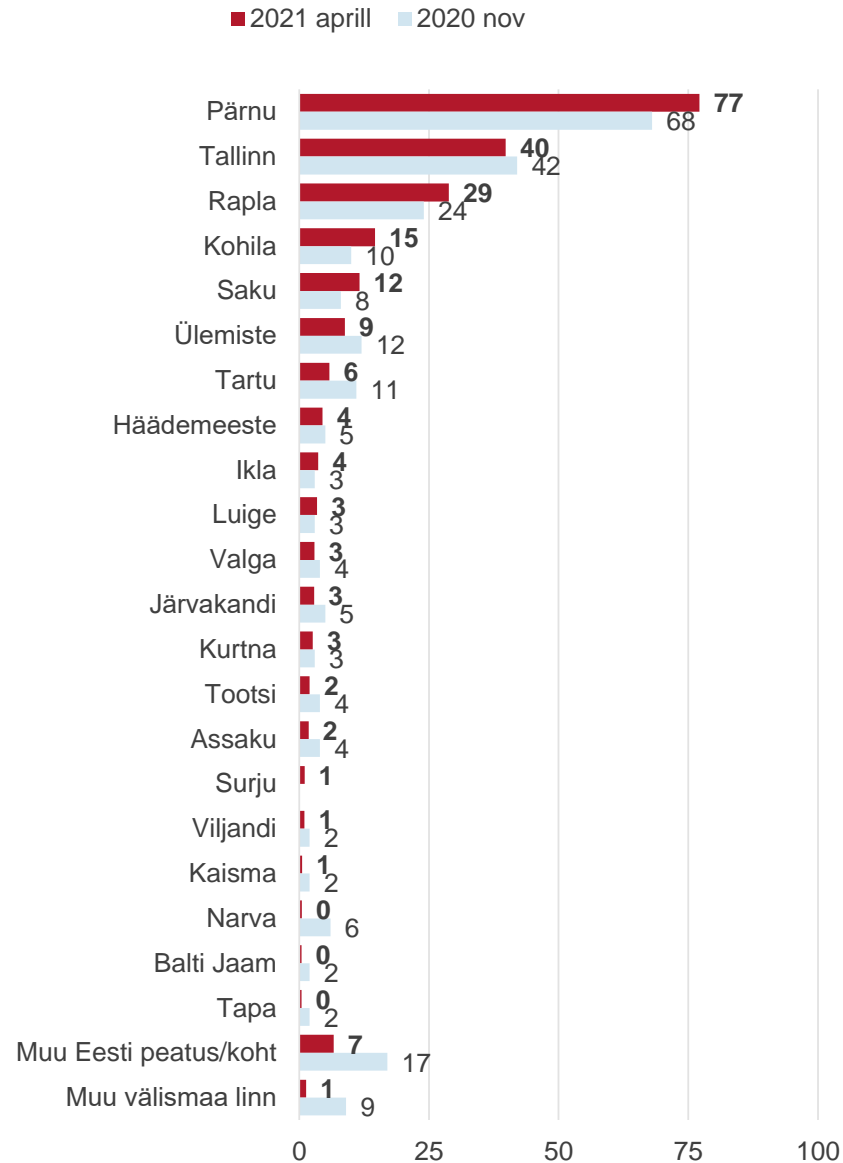
Kohalikud peatused, n=925

Rail Baltica trassile planeeritakse ka regionaalset rongiliiklust ehk riigisiseseid liine kohalike peatustega. Milline on selles suhtes Teie seisukoht? Mitu kohalikku peatust on planeeritud Rail Baltica trassile Eestis?

- Kohalik liiklus tõstab Rail Baltica regionaalset väärtust ja kasutaksin seda ka ise
- Kohalik liiklus on regionaalpoliitiliselt kasulik, aga ise ma seda ei kasutaks
- Kohalikud peatused ei ole vajalikud
- Ei oska öelda, ei ole seisukohta

Planeeritavad kohalikud peatused, n=232 (nimetas peatusi)

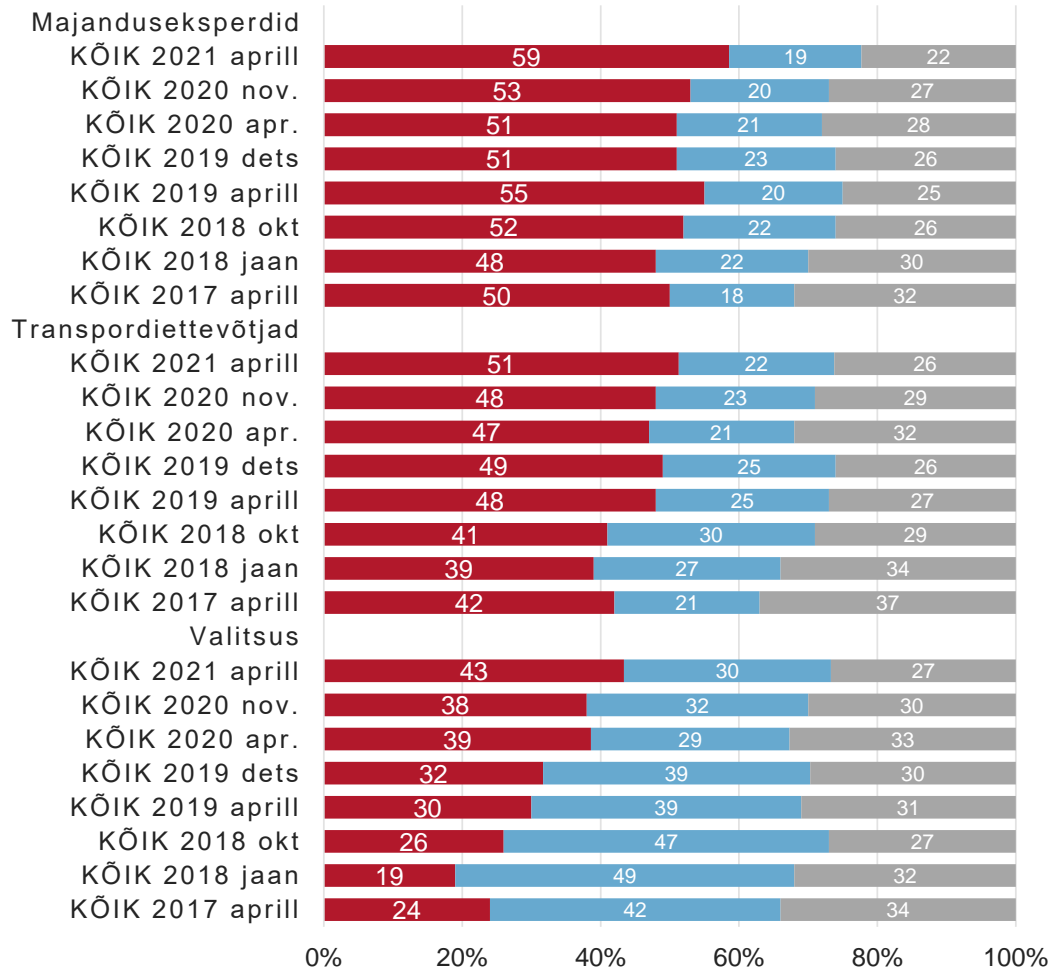
Institutsioonide ja huvigruppide usaldusväärsus

- Rail Baltic projekti käsitlemisel peetakse jätkuvalt kõige usaldusväärsemaks majanduseksperte (59%) ja transpordiettevõtjaid (51%) (slaidid 18-19).
- Järgnevad võrdse tulemusega valitsus, president, valla- ja linnavalitsused ning kultuuri-ja ühiskonnategeleased. Kõigi nimetatud institutsioonide ja huvigruppide puhul on usaldusväärsus rahva silmis ka suurenenud.
- Kõige vähem usaldatakse meediat (29%) ja sotsiaalmeediat (15%). Meedia puhul on seekord tulemus paranenud.
- Noorte jaoks on pea kõik nimetatud grupid keskmisega võrreldes usaldusväärsemad, vanima rühma jaoks on paljud grupid aga vähemusaldusväärased. Venekeelsete vastajate jaoks on sotsiaalmeedia usaldusväärsem kui eestlastele.

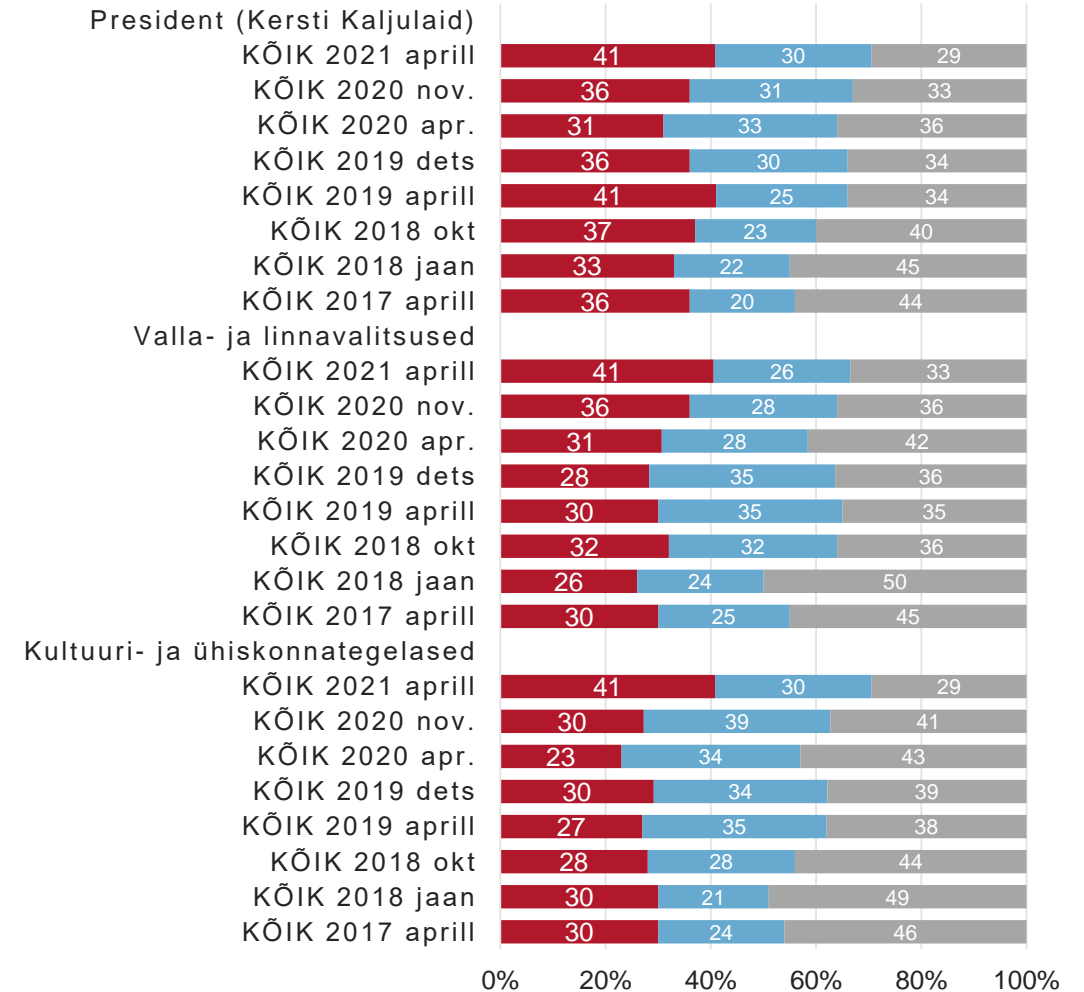
Institutsioonide ja huvigruppide usaldusväärsus, n=925

Milline on teie hinnangul järgmiste institutsioonide ja huvigruppide usaldusväärsus Rail Baltic projekti käsitlemisel?

■ On usaldusväärne ■ Ei ole usaldusväärne ■ Ei oska öelda

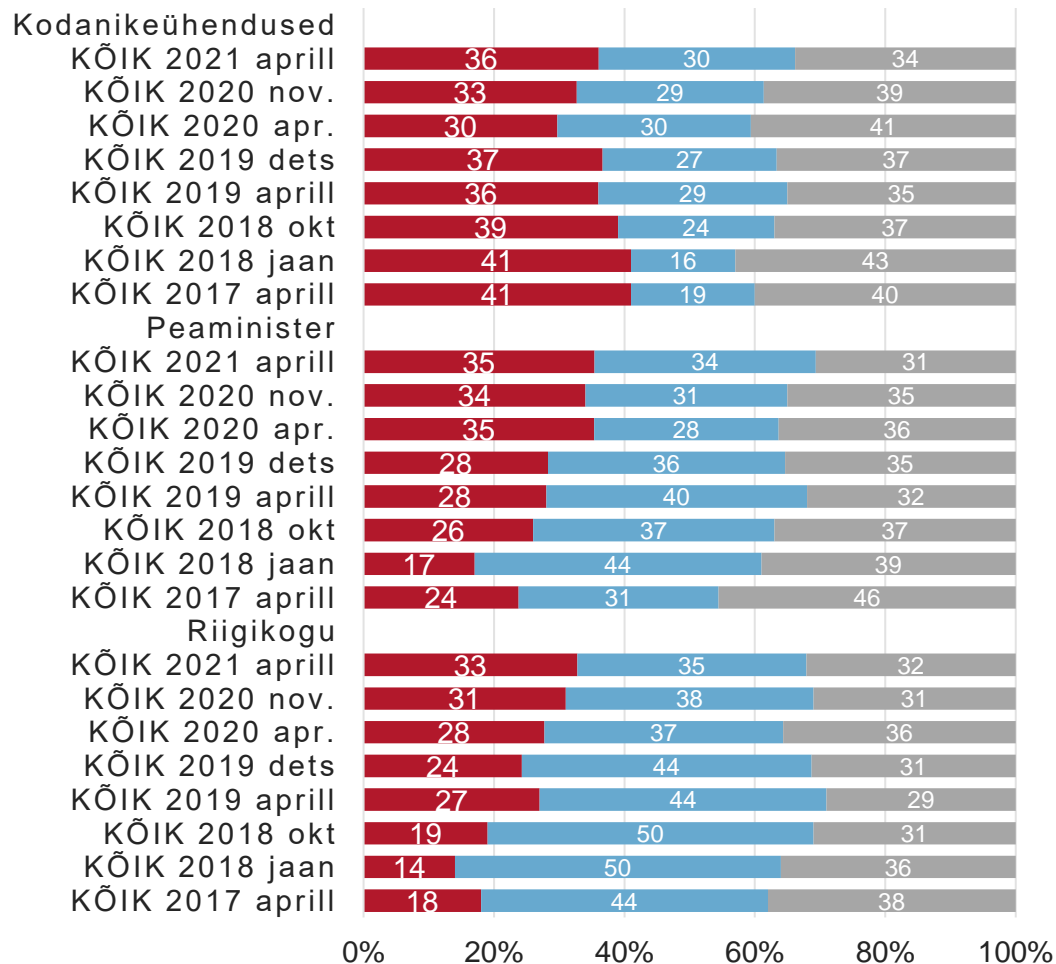
■ On usaldusväärne ■ Ei ole usaldusväärne ■ Ei oska öelda

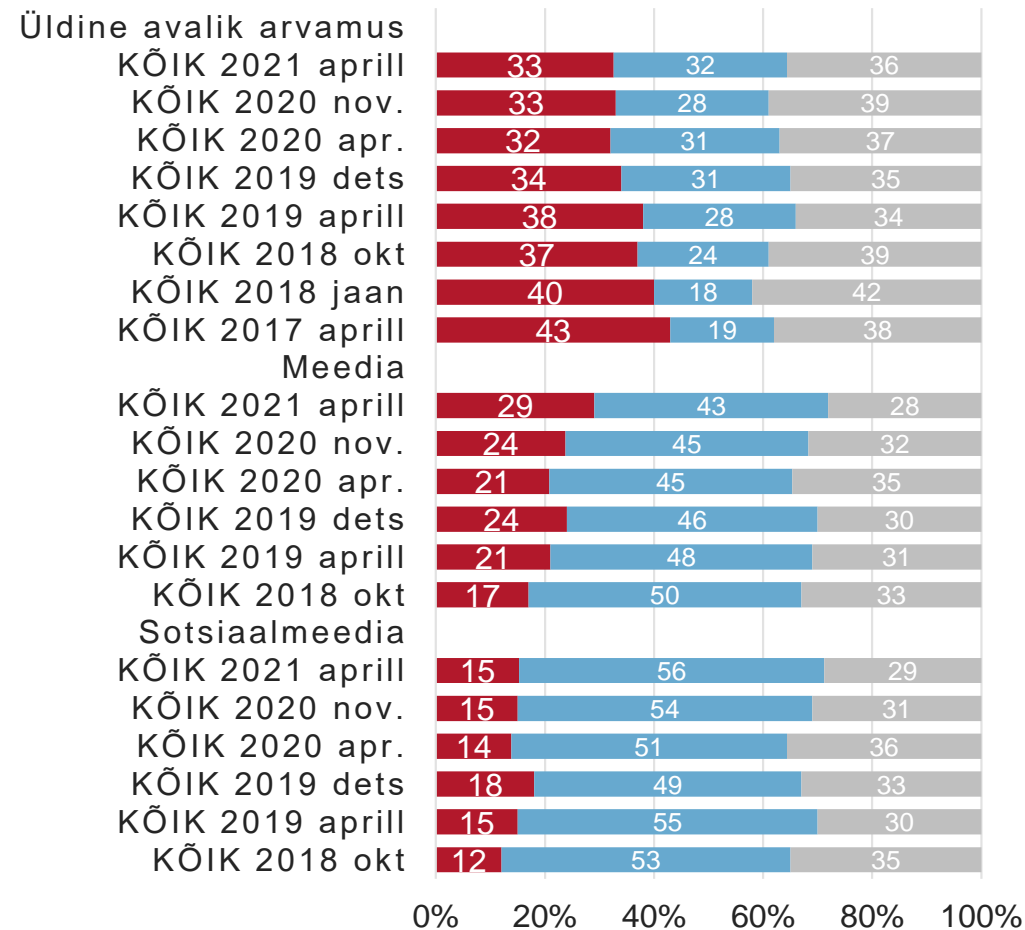
Institutsioonide ja huvigruppide usaldusväärsus, n=925

Milline on teie hinnangul järgmiste institutsioonide ja huvigruppide usaldusväärsus Rail Baltic projekti käsitlemisel?

■ On usaldusväärne ■ Ei ole usaldusväärne ■ Ei oska öelda

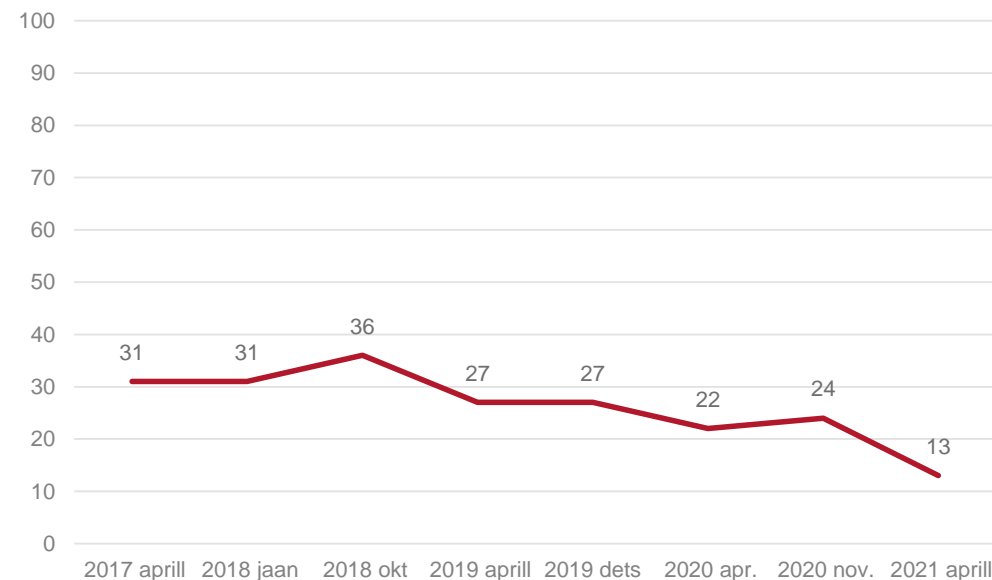
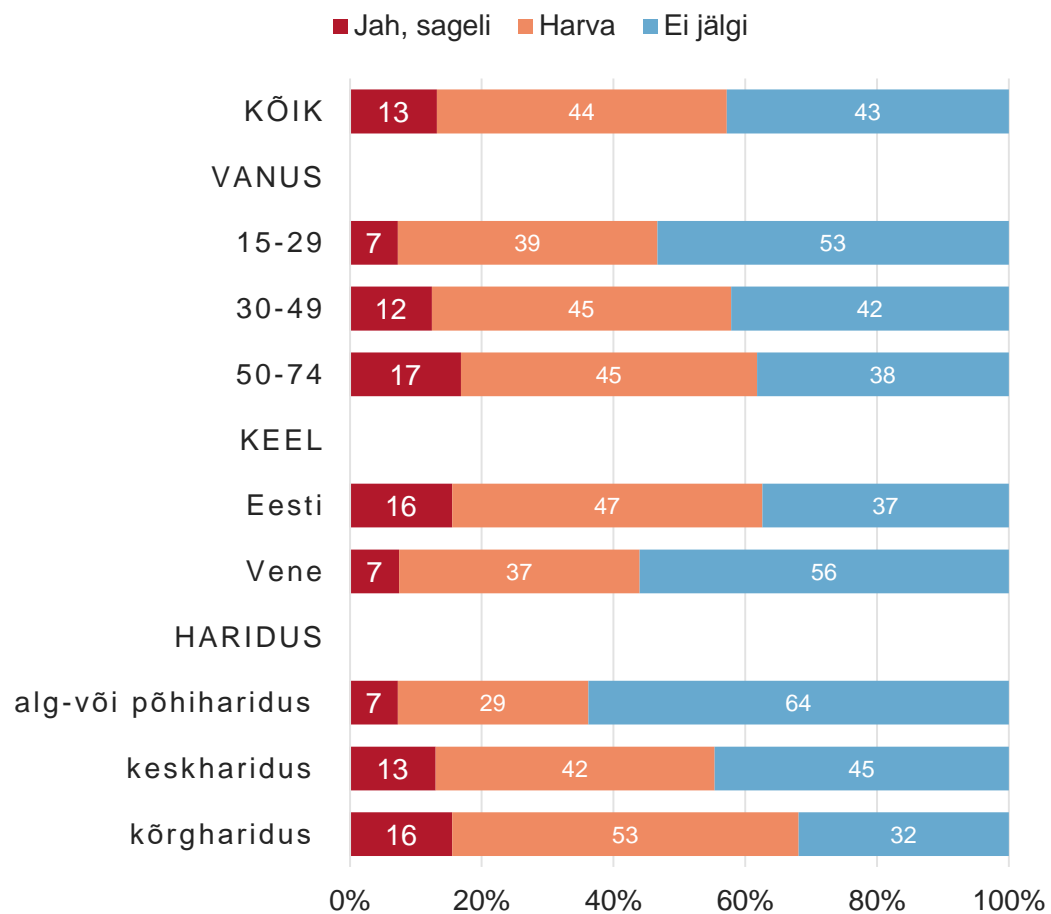
■ On usaldusväärne ■ Ei ole usaldusväärne ■ Ei oska öelda

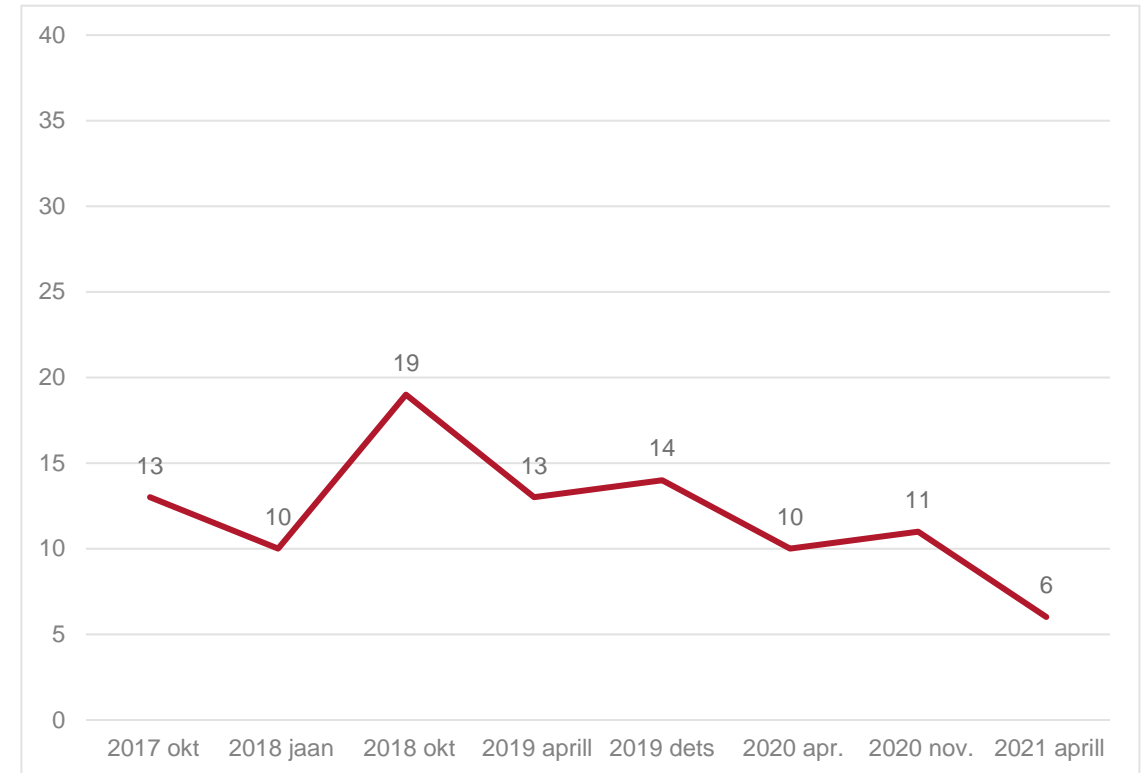
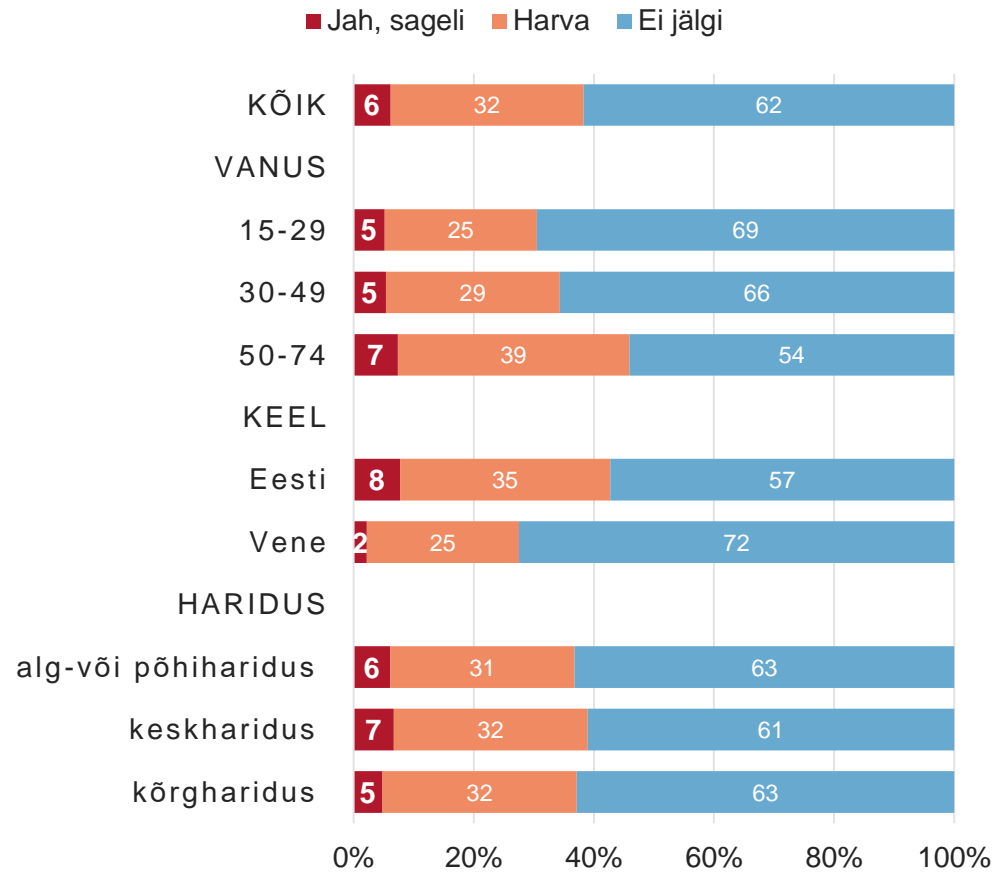
Rail Baltic'u projekti teema jälgimine meedias

- Rail Baltic'u teema jälgimine meedias on oluliselt vähenenud – 13% jälgib seda pidevalt ja 44% harva. 43% ei jälgi teemat üldse. Eelmise uuringu ajal jälgis teemat sageli 24%, harva 53 ja üldse mitte 23% (slaid 21). Tõenäoliselt on siin põhjuseks koroonapandeemia esilekerkimine, mistõttu muud teemad jäävad tagaplaanile.
- Kuigi suurem huvi ja toetus projektile on noorimas vanuserühmas, siis teemat jälgib meedias sagedamini hoopis vanim rühm – 17% jälgib sageli. Kõrgharidusega vastajad jälgivad teemat märksa sagedamini, kui madalama haridusega inimesed.
- Kõige kõrgem oli teema jälgimise näitaja aastal 2018 oktoobris, mil see oli 36%.
- Sotsiaalmeedias jälgib Rail Balticu teemat jätkuvalt väike osa elanikest – vaid 6% jälgib tihti ning 32% harva. Tulemus on võrreldes eelmise uuringuga langenud (slaid 22).

Rail Baltic'u projekti teema jälgimine meedias, n=925

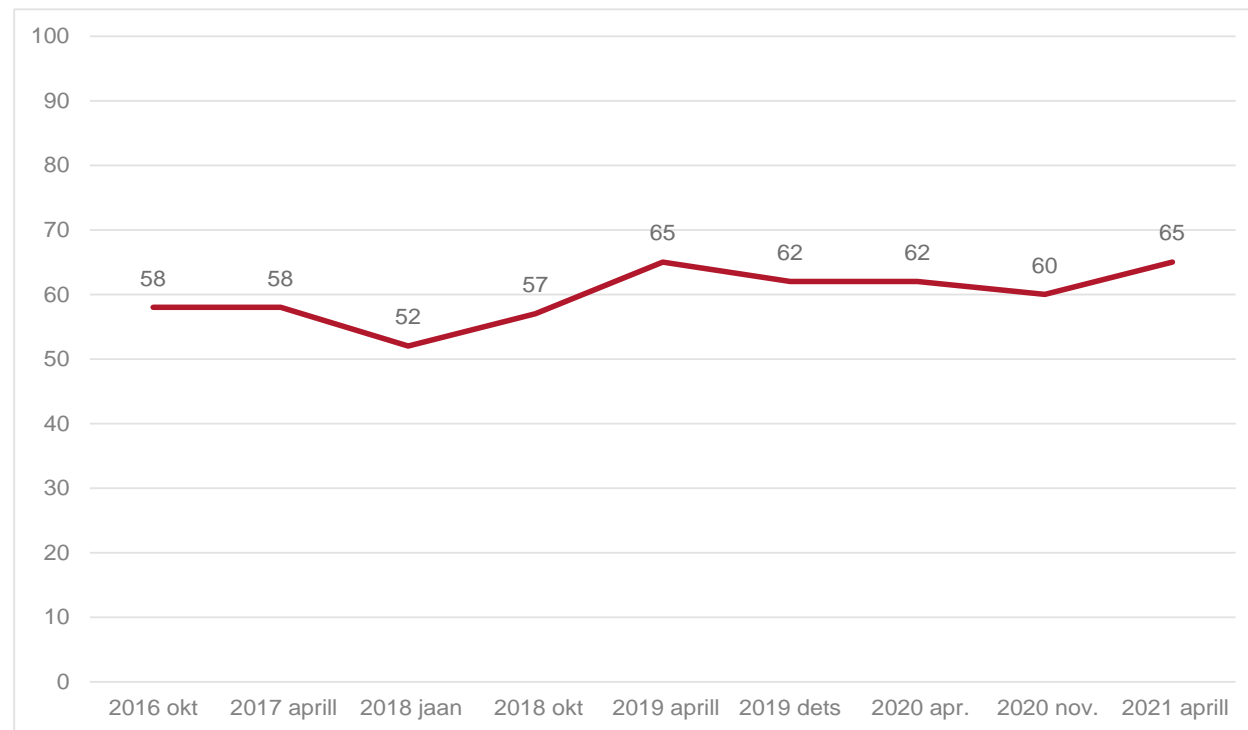
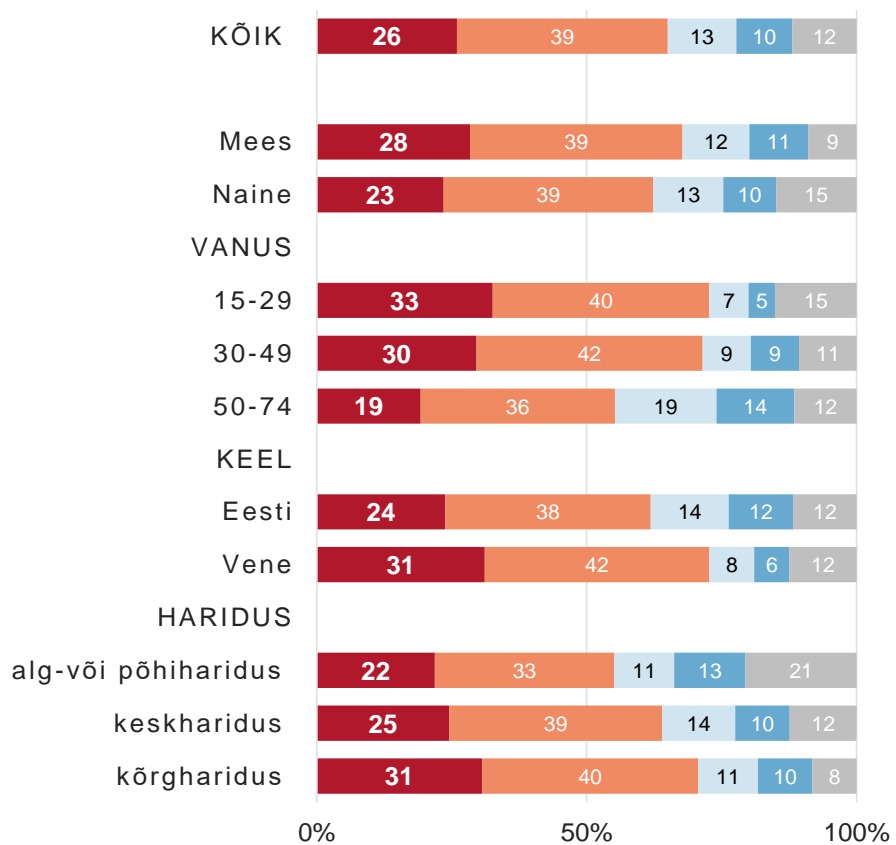
Rail Baltic'u projekti teema jälgimine Sotsiaalmeedias, n=925

Toetus Rail Baltic projektile, n=925

Kas Te ise toetate Rail Balticu projekti?

- Jah, kindlasti toetan
- Pigem toetan
- Pigem ei toeta
- Ei toeta kindlasti
- Ei oska öelda, pole seisukohta

Mis tingimusel projekti toetaks? N=207 kes ei toeta projekti

- Rail Balticu projekti toetus elanikkonnas on aprillis 2021 65% (slaid 23). Võrreldes eelmise uuringuga on toetus suurenenud 5 protsendipunkti võrra ning on nüüd samal tasemel, mis oli aprillis 2019.
- 23% elanikest projekti ei toeta, sh 10% on kindlasti vastu.
- Toetus on keskmisest suurem meeste, nooremate inimeste ja vene elanikkonna seas, lisaks kõrgharidusega inimeste seas (71%). Tallinlastest toetab projekti 74%, kuid Lõuna-Eesti inimestest 54%. Alg- või põhiharidusega inimestest suur osa ei oska küsimusele vastata (21%).
- Mittetoetajatelt küsiti: Milliste tingimuste täitmise või kahtluse hajutamise korral Te projekti toetaksite?
- Kõige sagedamini vastati, et „ei toetaks mingil juhul“ (23%). Oleks oluline tõestada projekti tasuvus või korraldada projekt odavamalt (nii arvab 17%). Osale vastanutest oleks oluline ka kasutada olemasolevat trassi uue ehitamise asemel ning säästa rohkem loodust. On ka neid, kes soovivad läbipaistvamat asjaajamist, kuna neile tundub, et on segadusi rahade kasutamisega ning palju muid segadusi ja konflikte.

